

Olja Triaška Stefanović: Yutopislavia

Výstava proběhne od 16. října 2024 do 15. ledna 2025 v galerii Artwall na nábřeží kpt. Jaroše a Edvarda Beneše. **Vernisáž se uskuteční 16. října od 18:00 v Acid Coffee, v Centru pro současné umění, Dukelských hrdinů 500/25a, Praha. Vernisáž je spojená s diskusí s autorkou.** Projekt je součástí Festivalu Fotograf.

Olja Triaška Stefanović je fotografka původem z Jugoslávie žijící na Slovensku. Ve svém nejnovějším uměleckém projektu nazvaném Yutopislavia se zaměřuje na svůj vztah k minulosti Jugoslávie a zkoumá historickou paměť své generace. Triaška navštěvuje a fotograficky dokumentuje různá místa bývalé Jugoslávie. Na výstavě připravené pro galerii Artwall představuje fotografie z deponiáře muzea Antuna Augustinčića, který byl Titovým dvorním sochařem.

Fotografie ozvláštněné efektem připomínajícím umělé laboratorní osvětlení ukazují nečekané sestavy a fragmenty soch. Objevují se na nich vojáci, ruka se zbraní, torzo koně, nahá ženská postava a slavná socha maršála Tita. Styl soch odpovídá monumentálnímu realistickému sochařství své doby; Augustinčić tvořil od 30. do 50. let 20. století. Niky ve zdi, v níž se nachází galerie Artwall, vznikly v 50. letech 20. století a dobově odpovídají tématu výstavy. Sochy určené pro veřejný prostor se tak dostávají z interiéru skladu do exteriéru a znovu získávají svůj monumentální rozměr.

Augustinčić, který znal Tita z partyzánského hnutí, se po vzniku Jugoslávie stal oficiálním umělcem, jehož úkolem bylo zhmotnit politické ideály v sochařských dílech. Pro sídlo OSN v New Yorku například vytvořil mírový památník v podobě jezdkyň s olivovou ratolestí. Utopie Jugoslávie, která byla založena na myšlenkách šíření míru, solidarity a soužití národů, skončila neslavně. Byl to nenaplněný idealistický politický experiment.

Olja Triaška Stefanović symbolicky zobrazuje tehdejší ideály odložené ve skladu. Vztah současníků i samotné autorky k tomuto historickému období je ambivalentní. Je založen spíše na otázkách než na jasných odpovědích. Yutopislavia je země, která nikdy neexistovala, ale možná mohla existovat v jiné době a s jinými lidmi. Autorka k sérii říká: „Yutopislavia vypráví hluboce vizuální a osobní příběh o mém kulturním dědictví a výchově během studené války, situované mezi Východ a Západ v rámci Hnutí nezúčastněných zemí v bývalé Jugoslávii. Klade si otázku, jaké aspekty historie Jugoslávie byly zapomenuty nebo přehlédnuty a jak se jednotlivci mé generace identifikují s odkazem Hnutí nezúčastněných zemí.“

Relikty sochařské a ideologické minulosti v galerii Artwall také vyvolávají otázky o povaze současnosti. S opuštěním velkých narativů v minulých desetiletích odešly z politické reality často i ideály. Olja Triaška Stefanović komentuje odkaz své výstavy a poučení z minulosti: „Nyní, třicet let po pádu Berlínské zdi, čelíme novým globálním krizím a hrozbě nové (horké) studené války. Je třeba diskutovat o významu demokracie, o hrozbách, které představují války, jaderné zbraně a nebezpečí, která mohou lidstvu přinést diktatury a autokratické politické režimy.“

Kontakty:

Kurátorky: Lenka Kukurová lenka@artwallgallery.cz, Zuzana Štefková zuzana@artwallgallery.cz

Kontakt pro média: info@artwallgallery.cz

Umělkyně: Olja Triaška Stefanović olja.stefanovic@gmail.com

Více informací: www.artwallgallery.cz

Projekt probíhá s finanční podporou Ministerstva kultury ČR, Hlavního města Prahy, Městské části Praha 7 a Státního fondu kultury ČR. Mediálními partnery projektu jsou Artmap, Radio 1, GoOut. Spolupořadatelem vernisáže je Nadace a Centrum pro současné umění.